

ת"פ 35822/08/21 - מדינת ישראל נגד ספואן אבואל ערדאת, שאדי חאמד, מחמוד סבטק קנאנה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 35822-08-21 מדינת ישראל נ' אבואל ערדאת(עציר) ואח'

בפני כבוד השופט דניאל פיש

בעניין: המאשימה

נגד

הנאשמים

מדינת ישראל

1. ספואן אבואל ערדאת

2. שאדי חאמד

3. מחמוד סבטק קנאנה (עציר)

בשם המאשימה: עו"ד אפשטיין

בשם נאשם 1: עו"ד יוני דדון

בשם נאשמים 2 ו-3: עו"ד חמודי מסרי

גזר דין

1. הנאשמים הודו בכתב אישום מתוקן הכולל שני אישומים:

אישום ראשון - בהתפרעות לפי סעיף 152 + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק);

אישום שני - סיוע לשוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) + 31 לחוק, ופזיזות באש או בחומר לקח לפי סעיפים 338(א)(3) + 29 לחוק.

2. צוין בכתב האישום המתוקן שהאירועים התרחשו בעיצומו של מבצע "שומר החומות" בעת שהאוכלוסייה האזרחית הייתה נתונה תחת מתקפה של רקטות ובאותו זמן התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ על רקע לאומני גזעני כלפי אזרחים יהודים וערבים וכלפי כוחות הביטחון.

3. באישום הראשון תואר שביום 10.5.21 אדם בשם אסכאפי ואדם בשם יאזן יצרו בצוותא בקבוקי תבערה. למחרת, ביום 11.5.21 בשעה 23:00 לערך הגיעו הנאשמים בתיק דנן יחד עם אסכאפי, יאזן, אדם נוסף בשם עומר, ואנשים נוספים והתקהלו באזור החניון שמאחורי הבניין ברח' העצמאות 104-106 בחיפה כאשר חלקם עוטים מסכות וברשות חלק מהם בקת"בים. באותו זמן עברו שני רוכבים (אחד באופנוע והשני בקטנוע) כשעל אחד מהם דגל ישראל. השניים רכבו ברח' העצמאות מכיוון המושבה הגרמנית לכיוון תחנת הרכב מרכז השמונה. כאשר עמוד 1

רוכב הקטנוע עצר ברמזור אדום התקרבו אליו שני אנשים על קטנוע שזהותם אינה ידועה, בעטו בו והטיחו בו דברי גנאי. הרוכב ירד מהקטנוע והלך מהמקום רגלית. בהמשך השנים לקחו את מפתח הקטנוע ועזבו את המקום. כאשר הרוכב חזר והתקרב לקטנוע, אנשים שזהותם אינה ידועה זרקו לעברו בקבוקי זכוכית. הרוכב השני הספיק להגיע עד אזור קרית הממשלה ואז חזר לאחור ושני הרוכבים הזיזו את הקטנוע של הראשון והניחו אותו בסמוך לחנות ברח' העצמאות. אז הגיע אסכאפי והצית את הקטנוע שעלה באש ונשרף. בהמשך, הרוכב השני חזר למקום בו השאיר את האופנוע שלו, הבחין שהקטנוע הראשון עולה באש, ונסע באיטיות אחורנית. אסכאפי הבחין בו וידה לעברו שני בקת"בים בוערים כאשר אחד מהם פגע בקסדתו והקסדה והמעיל החלו לעלות באש. אנשים שהיו במקום מיהרו אליו וכיבו את האש. במקביל יאזן יידה בקת"ב נוסף אל עבר השניים וחולצתו של יאזן החלה לבעור בשל הבקת"ב הבוער שהיה בידו.

4. הנאשמים הורשעו בשל כך שהתפרעו בצוותא עם הנוספים והפורעים במקום, בכך שהתקהלו לשם מטרה משותפת להפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור.

5. באישום השני תואר שבילילה בין 12.5.21 ל-13.5.21 במהלך גל הפרות הסדר, הנאשמים נסעו יחד ברכב טיוטה שנאשם 1 נהג בו ובמושב לידו ישב נאשם 3 ובמושב אחורי ישב הנאשם 2 וכן אסכאפי ועומר. בסמוך לחצות ברח' ארלוזורוב בשכונת הדר הרכב נעצר ויאזן שהחזיק בלוק זיקוקים ניסה להדליקו. אסכאפי שהיה מחוץ לרכב לקח את הזיקוקים וכיוון אותם לעבר הרחוב בו שהה רכב כחול שחלף בכביש. יאזן קרא לאסכאפי לכוון לעבר הרכב, והחלו לקלל כאשר האירוע הוסרט על ידי הנאשם 2. צוין שברכב התנגן השיר "קאדימון", (שבו ישנם ביטויים לאומניים עוינים ואלימים). תואר שבמעשים אלה ביצע הנאשם 2 יחד עם אסכאפי מעשה פזיזות באש. בהמשך, המשיכו לנסוע ברכב בשכונת הדר וכאשר הגיעו לרח' מסדה הבחינו בקטנוע שליחיות של פיצה דומינוס בו נהג המתלונן בדרכו לבצע משלוח מזון. נאשם 1 הבחין בשליח ונסע אחריו כשהוא מהבהב באורות וצופר באופן רצוף. בעקבות כך השליח נאלץ לסטות ימינה ולהיצמד למדרכה. נאשם 1 עצר את הרכב בחריקת בלמים, נאשם 3 יצא ממנו, קילל את השליח בהיותו יהודי ואז מהרכב יצאו שלושה נוספים, דחפו את השליח ואחד מהם היכה באמצעות אבן בקסדה שחבש. השליח ביקש שיעזבו אותו כיוון שהוא בסך הכל שליח והם השיבו לו בקללות. בהמשך השליח קיבל מכה בשכמה השמאלית שגרמה לו לחבלה ולכאב. ועוד הוכה באמצעות מקל בצלעות מצד שמאל. אסכאפי הדליק בקרבתו זיקוק ואחד הנאשמים הנוספים בעט בקטנוע שנפל על הכביש, אז יאזן עלה עליו והחל לנהוג בו לפני הרכב ונסע מהמקום והחביא את הקטנוע במקום שאינו ידוע למאשימה. הנאשם 2 הסריט בפלאפון שלו עיקרי האירוע, ובהמשך העביר את הסרטים לאחרים. ביום 26.5.21 אותר הקטנוע הגנוב בסמוך לבית אבות כאשר הוא ניזוק.

במעשיהם, הנאשמים והנוספים סייעו ליאזן לשדוד את הקטנוע תוך שימוש באלימותו ובאיומים, וכן הנאשמים והנוספים עשו מעשי פזיזות באש.

טיעוני המדינה לעניין העונש

6. תואר שנאשם 1 ונאשם 2 הם בעלי עבר פלילי. המדינה טענה שעבירת ההתפרעות מייחסת לנאשמים התנהגות

שהיא חלק מקבוצה. נטען שיש לשקול לא רק מעשי הנאשמים בעת האירוע אלא את התנהגות הקבוצה בכללותה ויש להסתכל על האירוע כמכלול.

7. אומנם נטען שאין טענה שהנאשמים עצמם זרקו בקת"בים והם לא הואשמו בעבירה זו, אך נטען שאין בכך כדי לנתק אותם מהאירוע כולו.

8. נטען שחומרת המעשים של מעשי ההתפרעות נמדדת לא רק לפי תרומתו הישירה של המתפרע הקונקרטי אלא מתוך ראייה רחבה של המטרה המשותפת של ההמון. נטען שהעובדה שנזרק בקת"ב במהלך האירוע, כמו גם המועד בו התרחש, מהווים נסיבות לחומרה.

9. המדינה הודתה שחלקם של הנאשמים בהתפרעות לא היה פעיל במיוחד, אלא נכחו והיו חלק מההמון.

10. לאור הנסיבות לחומרה נטען למתחם ענישה שבין 10 עד 18 חודשי מאסר בפועל.

11. לגבי האישום השני, חזר ב"כ המדינה על קו הטיעון שנטען ביחס לאישום הראשון והזכיר שמדובר באירוע של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות, אך נטען שאין המקרה דומה למקרים רגילים של שוד אלא שיש לתת משקל לכך שהדברים נעשו בתוך תקופת מבצע "שומר החומות" ו-24 שעות לאחר האישום הראשון. נטען שמעובדות כתב האישום עולה שהייתה כוונה לפגוע במאן דהוא והנאשמים מסייעים לביצוע השוד.

12. נטען שאין מדובר באירוע ספונטני.

13. לגבי העבירה העצמה נטען שמדובר ב-6 אנשים שחברו יחד ופגעו בשליח שנקלע למקום, כאשר היה שימוש בנשק קר שכלל אבנים, מקל זיקוק, ושנגרם נזק פיזי וממוני בעקבותיו. נטען עוד שהמעשים נועדו להשפיל את המתלונן ולהפחידו ולערער את תחושת הביטחון שלו. נטען כי שילוב האלמנטים, העבירה עצמה של סיוע יחד עם הרכיב הנוסף המחמיר שהדברים נעשו בתקופה מתוחה, מצדיק קביעת מתחם ענישה שנע בין 2.5 עד 4.5 שנות מאסר. נטען שבקשר לשני האישומים יש לצבור את הענישה.

14. צוין שהנאשמים נטלו אחריות והודו בכתב אישום מתוקן. עוד נטען שלגבי הנאשמים 1-2 שהינם בעלי עבר פלילי יש להחמיר בעונש לעומת נאשם 3.

15. המדינה אזכרה את המקרים הבאים:

- תפ"ח 55524-06-21 **מדינת ישראל נ' קוסאי עבאס ואחרים** (21.3.22); שם הורשע הנאשם בגין עבירות

של התפרעות שבוצעו עם אחרים במהלך מבצע "שומר החומות", במהלכו הותקף יהודי ע"י מספר מתפרעים ונחבל קשות נקבע מתחם עונש לנאשם בין מספר חודשי מאסר עד 18 חודשים והוטלו 12 חודשי מאסר בפועל.

- ע"פ 5209/17 סופיאן אבו נסרה נ' מדינת ישראל (25.1.18); ערעור על גזר דין בו הורשעו הנאשמים בעבירת שוד בנסיבות מחמירות ועבירות נלוות ונגזרו עליהם 32 חודשי מאסר בפועל ו-22 חודשי מאסר בפועל בהתאמה. באותו מקרה נשדדה מתלוננת בת 65 שנפלה ארצה בעת השוד. השוד בוצע באמצעות שימוש ברכב כלפי הולכת רגל. הערעורים נדחו.

- ע"פ 8357/17 יהושע ביטון נ' מדינת ישראל (5.3.18); הוטלו על הנאשם 17 חודשי מאסר בערכאה הדיונית בגין עבירת סיוע לשוד, כאשר המערער והאחר קשרו קשר לשדוד את המתלוננת שהפקידה כספים עבור עבודתה לבנק כאשר הם עקבו אחרי רכבה. הערעור של המערער על חומרת העונש נדחה.

- ע"פ 5944/13 סראיה סלמאן נ' מדינת ישראל (18.2.14); בגין עבירה של סיוע לשוד מזוין שבוצע כלפי נהג מונית נידון הנאשם ל-20 חודשי מאסר בפועל בערכאה הדיונית. הערעור נדחה.

- ע"פ 2038/14 אהרון בן מנחם נ' מדינת ישראל (23.6.14); בגין עבירת סיוע לשוד בנסיבות מחמירות נגזר על המערער 14 חודשי מאסר בפועל. הערעור נדחה.

טענות נאשם 1

16. נטען שלנאשם 1 היה חלק מוגבל יותר באישום הראשון והוא לא נקט חלק פעיל בהשתלשלות העניינים.

17. אוזכרו מקרים חמורים יותר שאירעו במבצע "שומר החומות" שבגינם הוטלו עונשים מקלים לעומת המתחם המבוקש על ידי המדינה והוזכר שהנאשם אינו מואשם בעבירות בעלות מניע לאומני או גזעני. נטען שהמתחם לא צריך להיות שונה ממתחמים שנקבעו למתנגדי גיוס שזורקים פחים לכבישים, שם המדינה טענה למאסר על תנאי בלבד.

18. ביחס לעבירת הסיוע לשוד, הוזכר שמדובר באדם שנהג במהלך כל האירוע ולא יצא מהרכב, כך שחלקו מינורי. הוזכר שוב שהוא לא הואשם בעבירה בעלת מניע גזעני.

19. נטען למתחם ענישה שבין עבודות שירות ועד ל-24 חודשי מאסר בפועל. נטען עוד לחיסכון מהותי בזמן ונטען שיש למקם את הענישה בתחתית המתחם.

20. הסנגור הפנה לפסיקה הבאה:

- ע"פ 901/22 **מדינת ישראל נ' מוחמד אסווד** (24.2.22), בגין עבירות של התפרעות שסופן נזק ממניע גזעני, השגת גבול כדי לעבור עבירה ממניע גזעני, היזק בזדון ממניע גזעני והתפרעות שנעברו בתקופת שומר החומות, הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל על ידי הערכאה הדיונית. בערעור הוחמר העונש ל-22 חודשי מאסר.

כמו כן אוזכרו מקרים אחרים בהם הוטלו עונשים של מאסר על תנאי או עונשים מקלים כגון אי הרשעה והטלת של"צ בגין עבירות התפרעות (ת"פ 26738-08-21 **מדינת ישראל נ' עטון** (3.3.21), ת"פ 47120-02-16 **מדינת ישראל נ' חזן** (15.12.19)).

- בת"פ 53117-11-18 **מדינת ישראל נ' אנבאריה** (24.9.19); בגין עבירה של סיוע לשוד בו השתתף הנאשם יחד עם אחרים, הוטל צו מבחן.

כמו כן אוזכרו מקרים נוספים שבגין ביצוע עבירת השוד המושלמת הוטלו עונשים שבין מאסר לריצוי בעבודות שירות ל-30 חודשי מאסר בפועל ((ת"פ 14072-03-18 **מדינת ישראל נ' אברמסון** (19.10.20), ת"פ 44487-03-21 **מדינת ישראל נ' בן ציון פנחסוב** (3.7.20) ת"פ 20027-07-20 **מדינת ישראל נ' חוסין** (24.3.21); ת"פ 17855-09-16 **מדינת ישראל נ' גובניה** (29.6.17)).

טענות לגבי הנאשמים 2 ו-3

21. נטען שלנאשם 2 עבר פלילי מוגבל שעניינו תקיפת סתם בלבד משנת 2018. הוזכר שנאשם 3 חף מעבר פלילי.

22. באשר להתרחשות האירועים בתקופת המבצע הצבאי, נטען שהיו אירועים אלימים משני הצדדים, יהודים וערבים, כאחד. הסנגור טען שהענישה חייבת להיות אינדיבידואלית והוזכר שהנאשמים לא הואשמו בעבירות על רקע גזעני או לאומני, אלא בהתפרעות וסיוע לשוד בלבד.

23. הוזכר שכתב האישום כלל תיאור מורחב של אירועים שאינם קשורים לנאשמים ספציפית וביתר שאת בכל הקשור לחלקים החמורים בעובדות כתב האישום.

24. אוזכרו מקרים אחרים ממבצע "שומר החומות" שהיו חמורים יותר אולם ביחס אליהם הוטלו עונשים קלים יותר מאשר המתחם המבוקש כאן. נטען עוד שיש לקבוע מתחם אחד לשני האירועים.

25. ביחס לנסיבות אישיות, נטען שמדובר בנאשמים שגדלו בבתים בלי אב והם מרקע סוציו-אקונומי קשה. נטען שיש להסתפק בימי המעצר.

26. הסנגור הפנה לפסיקה הבאה:

- ת"פ 3509-06-21 **מדינת ישראל נ' מאור בדרי** (1.3.22); שם הודה הנאשם בעבירות של ניסיון תקיפה בנסיבות מחמירות בצוותא ממניע גזעני, ניסיון חבלה במזיד ברכב על רקע אותו מניע והתפרעות. באותו מקרה מדובר היה בהתפרעות בדרך העצמאות בקרית אתא של יהודים כלפי ערבים, כאשר המתלונן נחבל מזריקת אבנים אל רכבו וגם רכבו ניזוק. ניתן בעניינו של הנאשם תסקיר חיובי עם המלצה למאסר בעבודות שירות. ביהמ"ש לא קיבל את ההמלצה ודן את הנאשם ל-12 חודשי מאסר בפועל.

- ת"פ 60308-05-21 **מדינת ישראל נ' אחמד עוידה** (29.12.21); נאשם שהודה במסגרת הסדר טיעון בעבירת התפרעות וב-4 עבירות של חבלה במזיד ברכב ותקיפה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני, במסגרת התפרעות שהתרחשה באזור ירושלים במהלך מבצע "שומר החומות". הושתו עליו 12 חודשי מאסר בפועל.

- ת"פ 22572-05-21 **מדינת ישראל נ' סאלח בכיראת** (21.3.22); נאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של איומים ממניע גזעני, מעשי טרור של חבלה בכוונה מחמירה ומעשי טרור של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המעשים נעשו במהלך תקופה מתוחה שלפני מבצע "שומר החומות". ניתן בעניינו תסקיר שהמליץ על מאסר לתקופה לא ממושכת לאור תקופת המעצר הארוכה של 9 חודשים. נקבע כי שני האישומים, למרות פערי הזמן ביניהם (כ-3 ימים) מהווים אירוע אחד שהיוו תכנית עבריינית אחת. הוטלו 30 חודשי מאסר.

- ע"פ 159/22 **מדינת ישראל נ' עודדי אבו תאיה** (2.3.22); בגין עבירות של פציעה בנסיבות מחמירות ממניע של גזענות על רקע תקיפת שני אנשים בעלי חזות יהודית, הערכאה הדיונית הטילה 11 חודשי מאסר בפועל על שני הנאשמים בגין שתי עבירות. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והאריך את המאסר ל-22 חודשי מאסר.

- ע"פ 577/22 **מדינת ישראל נ' אוחנינה** (6.3.22); בגין עבירות של הסתה לאלימות, הסתה לגזענות, התפרעות ממניע גזעני וחבלה במזיד ברכב ממניע גזעני, הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל בערכאה הדיונית. בערעור הוחמר העונש ל-20 חודשי מאסר.

עמדת הנאשמים

27. הנאשמים הביעו צער על מעשיהם.

דין

28. הערכים המוגנים שנפגעו באישום הראשון היו השמירה על שלטון החוק ובטחון הציבור והפרט. באישום השני נפגעו אותם ערכים ובנוסף השמירה על הגוף והקניין.

29. מידת הפגיעה בערכים בכל אחד מהמקרים - בהינתן הרקע למעשים שבוצעו כאמור בתקופת מבצע צבאי ובעת ששרר מתיחות רבה באוכלוסייה האזרחית והתקיימו הפרות סדר נרחבות - היתה גבוהה יחסית. עם זאת, יש לזכור כי למרות התיאור הכללי של עובדות הרקע, הנאשמים כאן היו דמויות משנה בעבירות באישום הראשון והואשמו בעבירת הסיוע בלבד באישום השני.

30. ביחס לאירוע הראשון לא ברורה מידת התכנון. לעומת זאת, נראה כי באירוע השני הנאשמים הסתובבו וחיפשו אחר קורבן מזדמן, אזי קיים רכיב תכנון משמעותי יותר. חלקם היחסי של הנאשמים בשני האירועים היה קטן משמעותית מאשר חלקם של האחרים שנכללו בתיאור העובדות בכתב האישום. לאור אופי העבירות בשילוב עם התקופה בה בוצעו, היה צפוי נזק משמעותי והנאשמים היו חייבים לדעת את הפסול במעשיהם ולהימנע מהם.

31. כפי שנקבע בע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד (24.2.22), "יש מקום ליתן משקל מתאים גם לפרק הזמן שבו נעברו העבירות, במהלכו היתה האוכלוסיה האזרחית נתונה למתקפה של אלפי רקטות, כפי שמתואר בכתב האישום המתוקן, ובמקביל התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות, שכלל תקיפת כוחות הביטחון, כמו גם אזרחים יהודים וערבים." עם זאת, בשונה מעניין אסווד ופסיקה נוספת שאזכרה על ידי הצדדים, בעניין דנן לא הואשמו הנאשמים בעבירות שבוצעו ממניע גזעי.

32. עוד יוער כי לא מצאתי לקבוע כי מדובר באירוע אחד מתמשך. ראשית, אין קשר הכרחי בין שני האישומים ואין בהכרח מדובר בתכנית עבריינית אחת כוללת.

33. לגבי האישום הראשון מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר - בגין חלקם של הנאשמים כאן.

34. לגבי האישום השני מתחם הענישה נע בין 9 - 30 חודשי מאסר, שוב בגין חלקם של הנאשמים כאן.

35. בתוך המתחמים יש לקחת בחשבון לקולא ההודאות וקבלת האחריות על המעשים. לטובת הנאשם 3 העדר עבר פלילי. לא הובאו ראיות לגבי מצבם האישי של הנאשמים. עברו הפלילי של הנאשם 1 הינו שיקול לחומרה ובמידה פחותה גם עברו הפלילי (המוגבל) של נאשם 2.

36. מכל האמור, מוטלים עונשים כדלקמן:

בגין האישום הראשון:

- 8 חודשי מאסר בפועל לכל אחד מהנאשמים.

- 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים כאשר התנאי יופעל במידה והנאשמים יעברו את העבירה בה הורשעו.

- קנס בסך 1,500 ₪ לכל אחד לתשלום עד ליום 1.6.23.

בגין האישום השני:

לנאשמים 1-2

- 20 חודשי מאסר כל אחד.

- 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים כאשר התנאי יופעל במידה ויעברו עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע.

- קנס בסך 3,500 ₪ לתשלום עד ליום 1.6.23.

לנאשם 3

- 16 חודשי מאסר בפועל.

- 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים כאשר התנאי יופעל במידה ויעבור עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע.

- קנס בסך 3,500 ₪ לתשלום עד ליום 1.6.23.

37. העונשים יהיו חופפים במידה כזו שהנאשמים 1 ו-2 ירצו מאסר של 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרם החל מיום 20.7.21, והנאשם 3 ירצה 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 22.7.21.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג אייר תשפ"ב, 24 מאי 2022, בהעדר הצדדים.